

Наукові перспективи
Видавнича група

**ВІСНИК НАУКИ ТА
ОСВІТИ**
ISSN 2786-6165 (ONLINE)

Bulletin of Science and Education

№ 11(41) 2025

УДК 001.891.53:001.8

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11\(41\)-877-889](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11(41)-877-889)

Момот Неля Миколаївна кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри журналістики, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-1054-4517>

РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА РЕФЕРУВАННЯ: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВТОРИННОГО ТЕКСТУ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Анотація. У статті здійснено комплексний аналіз рецензування та реферування як ключових форм формування вторинних текстів у системі сучасної наукової комунікації. Обґрунтовано, що динамічний розвиток інформаційного середовища, зростання обсягів наукових публікацій та посилення вимог до академічної доброчесності актуалізують необхідність опанування ефективних методів аналітико-синтетичного опрацювання інформації.

Розкрито, що інтертекстуальність та оціночний характер наукового дискурсу є базовими категоріями, які визначають особливості створення рецензій і рефератів та зумовлюють їх роль у забезпеченні наступності досліджень. Рецензіювання розглянуто як інструмент експертної оцінки, що забезпечує наукову валідацію результатів, визначає рівень їхньої новизни, методологічної коректності та відповідності науковим стандартам. Наголошено на його значенні у формуванні аналітичної культури науковця та підтриманні якості наукового обігу. Реферування визначено як технологію стислою, логічно структурованого викладу змісту первинного тексту, яка забезпечує швидку навігацію в інформаційному просторі, відбір релевантних джерел і формування узагальненого уявлення про зміст наукового дослідження.

Підкреслено значення рефератів у навчальному процесі, підготовці майбутніх дослідників та становленні інформаційно-аналітичних компетентностей. Встановлено, що вторинні тексти виконують комплексну функцію — від селекції та стандартизації інформації до її популяризації, оцінювання та збереження. Зроблено висновок, що рецензування й реферування не лише забезпечують якісний науковий обіг, але й сприяють інтеграції української науки у світовий дослідницький простір, підвищуючи рівень прозорості, достовірності та аналітичної глибини академічного дискурсу.

Ключові слова: рецензування, реферування, вторинний текст, наукова комунікація, інтертекстуальність, аналітико-синтетична обробка, академічна доброчесність.

Momot Nelia Mykolaivna PhD in Philology, Associate Professor, Head of the Department of Journalism, KROK University, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-1054-4517>

REVIEWING AND ABSTRACTING: FEATURES OF FORMING SECONDARY SCIENTIFIC COMMUNICATION TEXTS

Abstract. The article provides a comprehensive analysis of reviewing and abstracting as key forms of creating secondary texts within the system of contemporary scientific communication. It is substantiated that the rapid development of the global information environment, the increasing volume of scientific publications, and the growing demands for academic integrity highlight the need for researchers to master effective methods of analytical and synthetic processing of information. The study demonstrates that intertextuality and the evaluative nature of scientific discourse constitute fundamental categories determining the specific features, functions, and communicative value of reviews and abstracts. Reviewing is examined as an expert evaluative tool that ensures the validation of scientific results, assesses their novelty, methodological accuracy, relevance, and compliance with scholarly standards. Special emphasis is placed on its role in forming a researcher's analytical culture, improving the quality of scientific output, and maintaining trust within the academic community. Abstracting is interpreted as a technology of concise and logically structured representation of primary texts, enabling efficient navigation through large information flows, identifying relevant sources, and providing an integrated understanding of the research content. The article highlights the importance of abstracts in educational processes, professional training of young scholars, and the development of information-analytical competencies. It is concluded that secondary scientific texts perform a complex set of functions—filtering, standardization, dissemination, evaluation, and preservation of knowledge. Reviewing and abstracting not only ensure a high-quality scholarly communication process but also contribute to the integration of Ukrainian science into the global research space by enhancing the transparency, reliability, and analytical depth of academic discourse.

Keywords: reviewing, abstracting, secondary text, scientific communication, intertextuality, analytical and synthetic processing, academic integrity.

Постановка проблеми. У сучасній науковій комунікації особливої ваги набувають процеси рецензування та реферування, оскільки вони визначають якість, достовірність і аналітичну глибину наукового знання. Науковий дискурс характеризується такими базовими категоріями, як інтертекстуальність та оціночний характер, що зумовлюють специфіку створення й інтерпретації наукових текстів. Попри ключову роль вторинних наукових текстів — рецензій, рефератів та інших форм аналітико-синтетичної обробки — у забезпеченні наступності досліджень, формуванні наукової думки та підтриманні якості академічної комунікації, питання методології їх створення та критеріїв ефективності залишаються недостатньо систематизованими.

Проблема ускладнюється зростанням вимог до академічної доброчесності, збільшенням кількості наукових публікацій та потребою інтеграції української науки у світовий дослідницький простір. Це вимагає від здобувачів освіти, аспірантів і науковців володіння компетентностями аналітико-синтетичного опрацювання інформації, уміння розмежовувати основний і другорядний зміст, а також здатності формувати якісні вторинні тексти, що адекватно передають структуру, новизну та суттєві наукові результати первинного джерела.

Таким чином, виникає необхідність у глибшому теоретико-методологічному осмисленні рецензування та реферування як важливих складових наукової комунікації. Йдеться про уточнення їх функціонального призначення, структурних та мовностилістичних особливостей, оцінних критеріїв і ролі у формуванні наукової думки та забезпеченні високої якості академічного дискурсу. Розв'язання окресленої проблеми має вагоме наукове й практичне значення, оскільки сприяє підвищенню ефективності дослідницької підготовки, розвитку аналітичної культури та посиленню інтелектуальної цінності наукових текстів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема рецензування та реферування як ключових форм аналітико-синтетичної обробки наукової інформації порушується у працях українських дослідників, однак здебільшого фрагментарно. У роботі Т. Коляди-Березовської [1] розкрито загальні принципи аналізу та стислого викладу наукових текстів, проте жанрові особливості рецензії окреслено побіжно. М. Сорока [2] ґрунтовно досліджує систему реферування, проте увага зосереджена переважно на бібліотечно-інформаційній інфраструктурі, а не на мовностилістичних аспектах формування вторинного тексту. Праці К. Вороніної [3], С. Бортник [4] і Л. Горчинської [5] присвячені методиці навчання реферуванню й анотуванню, але переважно в контексті іншомовної підготовки, без глибокого аналізу місця цих жанрів у науковій комунікації. У наявних працях бракує

системного підходу до розгляду цих двох жанрів як взаємодоповнювальних форм створення вторинного наукового тексту, що й зумовлює актуальність дослідження, якому присвячена стаття.

Мета статті – комплексний аналіз рецензування та реферування як основних форм формування вторинного тексту наукової комунікації, визначення їх інтертекстуальних, структурних та оцінних характеристик, а також уточнення їх ролі у забезпеченні якості, наступності й аналітичної глибини сучасного наукового дискурсу.

Виклад основного матеріалу. Сучасна система наукової комунікації постає як складна багаторівнева структура, у межах якої відбувається постійне перетворення, аналіз і циркуляція знань. Первинні наукові тексти — статті, монографії, звіти, дисертації — становлять фундамент для розвитку науки, тоді як вторинні тексти виконують роль посередника між автором і науковою спільнотою. Рецензії, анотації, реферати та огляди дають змогу переосмислити первинний матеріал, зробити його більш доступним для сприйняття, забезпечити систематизацію та впорядкованість інформаційних потоків, що особливо важливо в умовах зростання обсягів наукового контенту.

У добу глобалізації та цифрової трансформації науковий простір дедалі більше інтегрується у світові інформаційні мережі. Це спричиняє значне збільшення кількості публікацій, створює виклики щодо відбору якісних джерел і вимагає ефективних механізмів оцінювання їхньої наукової цінності. У цьому контексті вторинні тексти стають не просто допоміжним інструментом, а необхідною складовою академічного процесу. Володіння навичками аналітико-синтетичного опрацювання інформації та здатність формувати структуровані, точні й аргументовані вторинні документи перетворюються на одну з ключових компетентностей сучасного дослідника [2].

Особливе місце серед вторинних жанрів займають рецензування та реферування, адже саме вони найповніше відображають взаємозв'язок між первинним текстом і його науковим сприйняттям. Рецензія не лише подає критичне осмислення наукової праці, а й виконує функцію експертного відбору, визначаючи, чи відповідає дослідження вимогам наукової спільноти та чи має воно потенціал для подальшого розвитку. Реферування, у свою чергу, забезпечує стислий виклад ключових положень первинного тексту, допомагаючи дослідникам швидко орієнтуватися у великому масиві інформації й визначати релевантність конкретної роботи для власних наукових потреб.

Таким чином, рецензування та реферування є не просто формами відтворення змісту первинних джерел, а важливими інструментами

підтвердження їх наукової якості, інтерпретації отриманих результатів і включення нових знань у ширший академічний дискурс. Саме ці процеси забезпечують наукову комунікацію прозорістю, динамічністю та впорядкованістю, сприяючи циркуляції ідей, підвищенню якості досліджень та зміцненню довіри в науковому середовищі.

Однією з ключових характеристик сучасного наукового дискурсу є інтертекстуальність — властивість текстів перебувати у постійному діалозі один з одним, формуючи складну мережу знань, що розвивається завдяки накопиченню, зіставленню та взаємодії різних дослідницьких підходів. Інтертекстуальність є не лише стилістичним явищем, а й структуротворчим механізмом наукового стилю, що забезпечує спадкоємність і безперервність розвитку наукових ідей [6]. Будь-який новий текст автоматично включається до цього макроконтексту, посідаючи певне місце у загальнонауковій системі та переосмислюючи вже відомі положення.

У межах формування вторинних текстів — рецензій, анотацій, рефератів, оглядів — інтертекстуальність проявляється особливо виразно. Вторинний текст не може існувати поза первинним джерелом, оскільки саме взаємодія з ним визначає зміст, логіку й структуру вторинного документа.

Водночас вторинний текст постає не простим дублюванням або скороченням первинного змісту: він включає елементи інтерпретації, узагальнення, співвіднесення з іншими науковими працями, що розширює його функціональність у науковому обігу. Таким чином, вторинний текст є одночасно похідним і самостійним, оскільки створює новий ракурс на розуміння первинного матеріалу.

Функціонування інтертекстуальності у вторинних текстах забезпечує інтеграцію результатів досліджень у ширші наукові контексти. Реферат, наприклад, дає змогу включити окрему роботу до галузевих і міждисциплінарних інформаційних потоків, забезпечуючи її доступність для дослідників, які працюють у споріднених напрямках. Рецензія, своєю чергою, не лише співвідносить первинний текст із наявними теоретичними та методологічними традиціями, а й визначає його місце в актуальному науковому дискурсі, формуючи оцінну інтертекстуальність — зв'язок між науковою роботою та експертними судженнями про неї [7; 8].

Сучасні дослідження підкреслюють, що інтертекстуальність є необхідною умовою для розвитку наукової аргументації, оскільки посилення на попередні джерела виконують функцію легітимації нових знань і захищають дослідника від суб'єктивізму [9]. У цьому контексті вторинні тексти відіграють роль інформаційних посередників: вони не лише зберігають сліди первинного тексту, але й роблять видимими його інтертекстуальні зв'язки з ширшою науковою традицією. Завдяки цьому

наукова комунікація набуває рис відкритої системи, в якій кожен новий текст — первинний чи вторинний — доповнює, уточнює або розширює загальний масив знань. Таким чином, інтертекстуальність виступає не просто ознакою, а базовим принципом, що забезпечує цілісність і динаміку сучасного наукового дискурсу.

У продовження попереднього аналізу інтертекстуальності важливо наголосити, що саме рецензування найповніше виявляє механізм взаємодії між первинним текстом та його інтерпретацією на рівні експертного обговорення. Якщо реферативні тексти виконують передусім інформаційну функцію, то рецензії, відповідно до сучасних дослідницьких підходів, позиціюються як інструмент критичного діалогу з первинним джерелом [7]. Інтертекстуальність у цьому контексті набуває оціночного характеру: рецензент співвідносить роботу з попередніми дослідженнями, визначає її місце у науковому полі та формує аргументовані висновки щодо якості та наукової новизни представленого матеріалу.

Рецензія як вторинний текст має чітку структуру та дотримується професійних стандартів академічної риторики. Вона включає аналітичний виклад змісту первинного тексту, оцінювання методології, логічності викладу, рівня обґрунтованості наукових положень та відповідності принципам академічної доброчесності. Рецензент не лише визначає сильні та слабкі сторони дослідження, а й аналізує ступінь його теоретичного внеску, практичної значущості та відповідності сучасній науковій парадигмі. Таким чином, рецензія виступає не просто критичним текстом, а й важливим регулятивним механізмом, який забезпечує якість наукової продукції.

У сучасному науковому середовищі рецензування дедалі частіше розглядається як елемент академічної інфраструктури, що підтримує стандарти професійної комунікації та сприяє зростанню довіри до опублікованих результатів. Ефективне рецензування є ключовою умовою забезпечення прозорості, достовірності та відтворюваності наукових даних. Воно виконує функцію контролю якості, запобігаючи появі недоброчесних досліджень, методологічно хибних висновків або плагіату — проблем, що стають особливо відчутними в умовах швидкого зростання кількості публікацій.

Комунікативна роль рецензії також набуває особливого значення. Рецензія виступає медіатором між автором і науковою спільнотою, формує простір професійної дискусії, створює умови для корекції, доповнення чи перегляду первинного дослідження. Крім того, рецензування сприяє виявленню нових тенденцій, окресленню перспективних напрямів розвитку науки та формуванню спільноти експертів у межах конкретних наукових

галузей. У цьому контексті рецензія не лише завершує цикл створення наукового тексту, а й ініціює подальші дослідницькі процеси, стаючи важливим чинником формування наукової культури [10].

Переходячи від аналізу рецензування як оцінної форми вторинного тексту, логічно звернутися до іншого не менш важливого жанру наукової комунікації — реферування. На відміну від рецензії, яка інтегрує аналітичний та критичний компонент, реферат зосереджується на стислому, логічно впорядкованому та змістовно вичерпному викладі ключових положень первинного джерела без авторської інтерпретації чи оцінних суджень. Реферування є результатом аналітико-синтетичного опрацювання тексту, що охоплює читання, аналіз, узагальнення та структурування інформації відповідно до визначеної мети [3].

Оскільки сучасний науковий простір характеризується надлишковістю інформації та високою динамікою появи нових публікацій, значення реферування суттєво зростає.

Реферат дає змогу оптимізувати доступ до знань, забезпечити швидке орієнтування у великому масиві джерел, полегшити пошук релевантної інформації для подальших досліджень. Реферативні документи становлять основу наукових баз даних, інформаційних репозитаріїв та бібліометричних платформ, що викорис-товуються для навігації у світовому інформаційному просторі.

Функціональна специфіка реферування полягає у здатності виокремити суттєві елементи змісту — проблему, мету дослідження, методологію, теоретичні положення, ключові результати, наукову новизну та висновки. Важливо, що у процесі реферування відбувається не лише механічне скорочення тексту, але й глибока інтелектуальна операція структурування інформації: вилучення другорядних фрагментів, згортання об'ємних концептуальних блоків, переформатування матеріалу відповідно до вимог вторинного жанру. Завдяки цьому реферат виступає інструментом синтезу, що перетворює складну наукову інформацію на компактний, логічно організований та доступний для швидкого сприйняття текст.

Особливо важливою є освітня функція реферування. У процесі навчання здобувачі вищої освіти, аспіранти та молоді дослідники формують компетентності, які є фундаментальними для їхньої подальшої наукової діяльності: критичне читання, аналітичне мислення, вміння узагальнювати та зіставляти ідеї, навички роботи з великими масивами інформації.

Саме тому реферативні завдання є обов'язковою складовою курсових, кваліфікаційних та дисертаційних досліджень, а також базовою практикою в академічній комунікації [1; 4]. Реферат постає не лише навчальним жанром, але й способом залучення молодих науковців до професійної

наукової культури, оскільки вимагає дотримання академічних стандартів точності, об'єктивності та структурованості.

Таким чином, реферування — це не просто метод скорочення первинного тексту, а багаторівнева інформаційно-аналітична технологія, що забезпечує інтелектуальне опрацювання знань та їх включення у ширший науковий обіг.

Воно відіграє важливу роль у формуванні наукової інформаційної інфраструктури, сприяє ефективності освітнього процесу та забезпечує доступність наукових результатів для різних груп користувачів — від студентів до досвідчених дослідників. Реферат у цьому контексті постає невіддільним елементом системи наукової комунікації, що забезпечує впорядкування знань, підвищує їхню доступність і сприяє інтеграції результатів досліджень у глобальний інформаційний простір.

Оскільки рецензування та реферування становлять ключові форми аналітико-синтетичної переробки наукової інформації, важливим аспектом їхнього функціонування є дотримання стандартизованої структури. Чіткі формальні вимоги забезпечують не лише методологічну прозорість, але й підвищують якість вторинних текстів, сприяючи їхній зіставності, об'єктивності та науковій достовірності.

Структурні ознаки дозволяють уніфікувати процес підготовки рецензій і рефератів, що особливо важливо у контексті динамічного розвитку наукового інформаційного середовища та зростання вимог до академічної доброчесності [8].

Рецензія є самостійним науковим текстом, що містить оцінку, аналіз та інтерпретацію первинного джерела. Її структура обумовлена потребами експертного аналізу та включає такі обов'язкові компоненти:

1) Бібліографічні відомості про рецензовану роботу. На початку рецензії наводяться повні вихідні дані: автор, назва роботи, рік і місце публікації, обсяг, ISSN/ISBN тощо. Цей елемент створює формальну основу для ідентифікації об'єкта рецензування.

2) Коротка характеристика змісту. Рецензент подає стислий огляд структури й основних положень роботи: формулює тему, визначає проблематику, узагальнює ключові тези, описує застосовані методи та загальний напрям дослідження. Цей компонент не є оцінним і виконує репродуктивну функцію.

3) Аналітичні зауваження. Найбільш змістовна частина рецензії містить аргументований аналіз сильних і слабких сторін роботи, коментарі щодо логіки викладу, обґрунтованості методології, коректності використання джерельної бази, інтерпретації результатів та наукової доброчесності автора. Тут виявляється фаховість і критичне мислення рецензента.

4) Оцінка наукової новизни та актуальності. Рецензент визначає внесок роботи у розвиток відповідної галузі, її значущість для сучасного наукового дискурсу, відповідність актуальним тенденціям та науковим потребам. Такий аналіз дозволяє окреслити цінність дослідження в ширшому контексті.

5) Висновки і рекомендації. У заключній частині формулюється підсумковий висновок щодо якості роботи, рекомендації для автора (за потреби), оцінка можливості публікації або доцільності використання результатів у подальших дослідженнях. Цей блок має нормативний характер і впливає на експертну репутацію дослідження [10].

Структурованість рецензії забезпечує її функціональність як інструмента експертного оцінювання, сприяє формуванню прозорого механізму академічної валідації наукових результатів та підтримує якість наукового обігу. На відміну від рецензії, реферат не містить оцінних суджень і виконує передусім інформаційну функцію, концентруючись на передачі змісту первинного джерела в скороченій формі. Структура реферату визначається його завданням — максимально лаконічно відтворити сутність тексту відповідно до принципів об'єктивності та логічності [3]. Обов'язковими є такі компоненти:

1) Мета та завдання дослідження. Реферат має містити чітку вказівку на наукову проблему, яку розглядає автор, та завдання, що реалізуються в межах дослідження. Це дозволяє зрозуміти спрямованість і логіку роботи.

2) Короткий опис методології. У стислій формі подаються використані методи, аналізується їх відповідність науковій проблемі. Це забезпечує можливість оцінити рівень методологічної коректності первинного дослідження.

3) Виклад основних положень. Найбільша частина реферату присвячена змістовому викладу ключових тез, теоретичних концептів, аргументів автора, результатів дослідження. Тут здійснюється згортання та узагальнення інформації, що потребує високого рівня аналітико-синтетичних умінь.

4) Стислий висновок. Завершальний фрагмент містить підсумкове формулювання найважливіших результатів та можливих напрямів подальших досліджень. Він завершує логічну структуру тексту й забезпечує цілісність подання.

Стандартна структурованість реферату забезпечує можливість швидкої орієнтації у змісті наукового джерела, сприяє оптимізації інформаційного пошуку та ефективному функціонуванню наукових баз даних. Саме тому реферат є одним із найпоширеніших вторинних документів у системах науково-інформаційного обслуговування.

Вторинні тексти, до яких належать рецензії, анотації, реферати, огляди та інші форми аналітико-синтетичного опрацювання інформації, відіграють ключову роль у забезпеченні ефективності наукової комунікації. Їх функціональне призначення не обмежується лише стислим представленням первинного матеріалу чи критичною його оцінкою; вони формують багаторівневу систему циркуляції знань, що забезпечує впорядкованість, доступність і підвищення якості наукової інформації. Вторинна документація є основою сучасних глобальних інформаційних систем, зокрема Scopus, Web of Science, DOAJ та інституційних репозитаріїв, оскільки забезпечує можливість швидкої навігації у великих масивах даних.

Однією з найважливіших функцій вторинних текстів є фільтрація інформації, що передбачає виокремлення з потоку наукових джерел найбільш значущих, методологічно коректних та релевантних матеріалів. У цьому контексті рецензії функціонують як елементи системи експертної селекції, тоді як реферати забезпечують структуроване подання змісту без зайвих деталей. Сучасні дослідження підтверджують, що без якісно підготовлених вторинних текстів неможливо забезпечити функціонування інформаційної інфраструктури науки, адже вони виконують роль первинних навігаторів у середовищі наукової комунікації.

Другим важливим виміром є стандартизація наукової взаємодії. Уніфіковані підходи до структури рецензій і рефератів сприяють формуванню прозорих механізмів оцінювання та поширення наукових результатів. Стандартизована форма подання дозволяє різним користувачам — дослідникам, редакторам, бібліотекарям, аналітикам — оперативно опрацьовувати інформацію та застосовувати її в професійній діяльності.

Формалізовані вимоги до вторинних текстів є необхідною умовою забезпечення академічної доброчесності та підвищення довіри до наукових публікацій.

Наступний аспект пов'язаний із розширенням аудиторії наукових ідей. Вторинні тексти, зокрема анотації й реферати, виконують функцію «точок входу» до наукового контенту, забезпечуючи доступ до основних положень дослідження для тих, хто не має можливості опрацювати повний текст. Це стосується не лише студентів та аспірантів, а й дослідників суміжних галузей, міжнародних фахівців, а також представників практичних сфер, які використовують наукові результати у своїй діяльності. Завдяки цьому відбувається інтердисциплінарний обмін знаннями та посилюється інтеграція наукових результатів у ширший громадський та професійний дискурс.

Четвертим важливим напрямом є підвищення якості академічних досліджень. Рецензування, будучи критичною формою вторинного тексту,

створює зворотний зв'язок для авторів, що сприяє вдосконаленню методології, уточненню інтерпретацій, перегляду робочих гіпотез та уникненню помилок. Наявність ґрунтовної експертної оцінки стимулює розвиток дослідницької культури, формує навички академічної відповідальності та сприяє поширенню високих стандартів наукової роботи.

Ще однією визначальною функцією є збереження та впорядкування знань, яке забезпечується за рахунок аналітико-синтетичної обробки інформації та її трансформації у стислу, логічно організовану форму. Вторинні тексти сприяють створенню довготривалих інформаційних треків розвитку науки: вони є джерелами для бібліометричних досліджень, історико-наукового аналізу й оцінювання ефективності наукових шкіл. Оскільки реферати й рецензії зберігають ключові елементи структури первинного тексту, але при цьому позбавлені надмірного обсягу, вони забезпечують збереження значущих наукових ідей навіть у разі втрати повних публікацій чи технічної недоступності першоджерел.

Отже, вторинні тексти виконують комплексну роль у науковій комунікації, поєднуючи функції селекції, стандартизації, популяризації, експертного оцінювання та збереження знань. Рецензування та реферування, як ключові форми вторинної документації, виступають не лише технічними інструментами обробки наукової інформації, а й важливими комунікативними та інтелектуальними практиками, що впливають на розвиток науки, забезпечують відкритість наукового середовища та сприяють сталому функціонуванню системи наукової інформації.

Висновки. Рецензування та реферування відіграють ключову роль у формуванні вторинних текстів наукової комунікації, дозволяючи забезпечити якісну оцінку, систематизацію, інтерпретацію та поширення наукових знань. Інтертекстуальність і оцінний характер наукового дискурсу формують підґрунтя для функціонування цих жанрів. Вторинні тексти сприяють підвищенню академічної доброчесності, розвитку критичного мислення та інтеграції української науки у світовий науковий простір.

Література:

1. Аналітико-синтетична обробка текстової інформації : конспект лекцій для здобувачів денної та заочної форм навчання зі спеціальності 061 – «Журналістика» за освітньо-професійною програмою «Реклама та зв'язки з громадськістю» / Укл.: Коляда-Березовська Т.Ф. Одеса : ДУІТЗ, 2024. 75 с.

2. Сорока М. Б. Національна система реферування української наукової літератури / НАН України, Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського. Київ: НБУВ, 2002. 212 с.

3. Вороніна К. В. Основи перекладацького анотування та реферування текстів різних типів і жанрів : навчальний посібник / К.В. Вороніна. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. 120 с.

4. Бортник С. Б. Навчання реферуванню та анотуванню фахових іншомовних текстів у підготовці студентів немовних спеціальностей. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2021. Т. 32 (71). № 3. Ч. 1. С. 90-96.
5. Горчинська Л. В. Реферування та анотування наукових текстів на заняттях з української мови для іноземців. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2017/paper/view/2211>
6. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навчальний посібник з алгоритмічними приписами. 2-ге вид. перероб. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 392 с.
7. Gasparyan A. Y., Gerasimov A. N., Voronov A. A., Kitas G. D. Rewarding Peer Reviewers: Maintaining the Integrity of Science Communication. *The Korean Academy of Medical Sciences*. 2015. № 30 (4). Pp. 360-364.
8. Hyland K. *Disciplinary Discourses. Social Interaction in Academic Writing*. London: Longman. 2000. 211 p.
9. Swales J. *Genre Analysis: English in Academic and Research Settings*. Cambridge: Cambridge University Press, 1990. 260 p.
10. Bidari S. Writing Your Journal Article in Twelve Weeks: A Guide to Publishing Success. *Journal of Education and Research*. 2022. Vol. 11 (2). Pp.106-109.

References:

1. Koliada-Berezovska, T. F. (2024). *Analityko-syntetychna obrobka tekstovoi informatsii: Konspekt lektsii dlia zdobuvachiv spetsialnosti 061 "Zhurnalistyka"* [Analytical and synthetic processing of textual information: Lecture notes for students majoring in Journalism]. Odesa: DUITZ. 75 p. [in Ukrainian].
2. Soroka, M. B. (2002). *Natsionalna systema referuvannia ukrainskoi naukovoii literatury* [National system of abstracting Ukrainian scientific literature]. Kyiv: Vernadsky National Library of Ukraine. 212 p. [in Ukrainian].
3. Voronina, K. V. (2013). *Osnovy perekladatskoho anotuvannia ta referuvannia tekstiv riznykh typiv i zhanriv* [Fundamentals of translation annotation and abstracting of texts of various types and genres]. Kharkiv: V. N. Karazin Kharkiv National University. 120 p. [in Ukrainian].
4. Bortnyk, S. B. (2021). *Navchannia referuvanniu ta anotuvanniu fakhovykh inshomovnykh tekstiv u pidhotovtsi studentiv nemovnykh spetsialnostei* [Teaching abstracting and annotating professional foreign-language texts in training students of non-linguistic specialities]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka*, 32(71), 3(1), 90–96. [in Ukrainian].
5. Horchynska, L. V. (2017). *Referuvannia ta anotuvannia naukovykh tekstiv na zaniattiakh z ukrainskoi movy dlia inozemtsiv* [Abstracting and annotating scientific texts in Ukrainian language classes for foreigners]. Retrieved from <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2017/paper/view/2211> [in Ukrainian].
6. Onufriienko, H. S. (2009). *Naukovyi styl ukrainskoi movy* [Scientific style of the Ukrainian language] (2nd ed., revised). Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury. 392 p. [in Ukrainian].
7. Gasparyan, A. Y., Gerasimov, A. N., Voronov, A. A., & Kitas, G. D. (2015). Rewarding peer reviewers: Maintaining the integrity of science communication. *Journal of Korean Medical Science*, 30(4), 360–364. [in English].
8. Hyland, K. (2000). *Disciplinary Discourses: Social Interaction in Academic Writing*. London: Longman. 211 p. [in English].

9. Swales, J. (1990). *Genre Analysis: English in Academic and Research Settings*. Cambridge: Cambridge University Press. 260 p. [in English].

10. Bidari, S. (2022). Writing Your Journal Article in Twelve Weeks: A Guide to Publishing Success. *Journal of Education and Research*, 11(2), 106–109. [in English].